

Aktualni modeli rangiranja znanstvene uspješnosti

sveučilišta

Mirko Petrić

Odjel za sociologiju
Sveučilište u Zadru

Predavanje u okviru ciklusa
Bologna na sociologiji

Sveučilište u Zadru, 1. II 2007.

Tempus projekt JEP-18094

rangiranje

ranking

dvostruko zanimljiva pojava:

sociološki / civilizacijski

sveučilišni kontekst

preokupacija rangiranjem

inzistiranje na mjerljivosti

u europskoj percepciji = import

(u svojoj statističkoj dimenziji)

osobito : sveučilišni kontekst

polazišta

Bologna = *students*

Paris = *church*

Oxford/Cambridge = *state/crown*

usredotočenost na predmet

“ugled”

elementi

tradicija

moć položaja

kvalitete = /= mjerljive

SAD

20. stoljeće

filozofija pragmatizma : teorija obrazovanja

promjena perspektive : korist za polaznika/cu

+

društvo

John Dewey

progresivno obrazovanje

vještine i znanja → integrirana u živote studenti/ca
kao osoba, građana/ki, ljudskih bića

učenje praktičnim radom
learning by doing

Bolonjski proces

promjena tradicionalne “europske” perspektive

student/ica u središtu
student-centered approach

novi kvalifikacijski okvir
EFQ

Bolonjski proces

promjene fokusa

=/= “manje znanosti”

= drukčiji model integracije
znanosti u sveučilište

Bolonjski proces

sveučilište : znanost

strukturne inkompatibilnosti

instituti : sveučilište

/osobito postsocijalističke zemlje/

Bolonjski proces

financiranje

država

prioriteti : obrazovni : društveni doprinos

/manja integracija privatnog kapitala,
mali doprinos školarina/

Britanski model

država

sveučilišta (integracija politehnika)

istraživačka sveučilišta

research universities

Britanski model

*uraznoličeni izvori
financiranja znanosti*

država = važna

kriteriji procjene : nacionalna razina

Britanski model

Research Assessment Exercise

periodično

predikati sveučilišta / odjela

istraživača/ica

RAE

sociologija

4* - kvaliteta koja je na vodećoj svjetskoj razini po izvornosti, važnosti i akademskoj rigoroznosti

3* - kvaliteta koja je međunarodno izvrsna po istim kriterijima, ali ipak ne spada u najvišu svjetsku razinu

RAE

sociologija

2* - kvaliteta koja je međunarodno priznata

1* - kvaliteta koja je priznata na nacionalnoj razini

**nerazvrstano – ispod razine nacionalnog standarda
očekivanja**

RAE

sociologija

A, B, C , D kategorije istraživača

- istraživači na početku karijere

- nužnost obrazloženja

- ukupna ocjena ustanove

- transparentnost : sve na webu

RAE

ukazuje na važnu svrhu rangiranja

selektivna raspodjela javnih sredstava
za znanost

US News & World Report

college ranking - od 1983.

druga važna svrha rangiranja

privlačenje studenata/studentica

US News & World Report

važnost znanosti raste

“a university’s research performance
may be the most important indicator of all
for prospective graduate students”

Bolonjski proces

= povećanje mjerljivosti

područje obrazovanja

znanost manje obuhvaćena

/osim posredno/

Bolonjski proces

znanost : posredno

FP : consortia

prigovor : politički kriteriji

“ugovor o učenju” kao indikator

Europski sustav

znanost : sveučilište

transnacionalni kriteriji procjene

=/= razvijeni

nacionalni kriteriji + suradnja

mjerljivost raste

“ugled” = varijabla
/važnost opada/

“rezultati” /*performance*/ = u porastu

Europa *prigovori*

“komplicirana”, “birokratska”, “statična”

kriteriji \neq samo znanstvena uspešnost

Europa *prigovori*

“parohijalna”

kriteriji znanstvene uspešnosti = globalni

SAD

financijski pokazatelji

“research income alone is a rudimentary measure of a university’s research performance”

**publikacije + citiranost = varijable individualnih
istraživača/ica**

Shanghai Jiao Tong University model

Academic Ranking of World Universities

proizvod 21. stoljeća

kontroverzan

indikativan

Shanghai Jiao Tong University model *formula*

diplomirani → Nobelove nagrade (10%)

osoblje → Nobelove nagrade (20%)

citiranost u 21 kategoriji (20%)

članci u *Nature* i *Science* (20%)

članci u SCI, SSCI, AHCI (20%)

veličina ustanove (10%)

Shanghai Jiao Tong University model *kritike*

**prevelik naglasak na Nobelove nagrade
/pogotovo diplomiranih/**

**favoriziranje područja znanosti u kojima se
dodjeluje Nobelova nagrada**

favoriziranje znanosti kao takve

**rangiranje samo istraživačkih sveučilišta,
ne humanističkih ustanova**

The Times Higher Education Supplement *formula*

kvaliteta znanstvenog istraživanja (60%)

zapošljivost diplomiranih (10%)

međunarodna orijentacija (10%)

broj studenata / nastavnog osoblja (20%)

Europska komisija (2003/2004)

22 EU ustanove s najvećim znanstvenim utjecajem

izvještaj : 500 stranica statistike

**okvir : 3. Europski izvještaj o indikatorima
znanosti i tehnologije**

Europska komisija (2003/2004)

**fokus = kvaliteta znanstvenog
istraživanja**

isključeni : veličina ustanove

kvaliteta obrazovanja

perpcepcija ugleda

Europska komisija (2003/2004)

rezultati

Oxford / Cambridge = vrh

mjesto br. 3 = mala tehnička sveučilišta

TU Eindhoven

TU München

Institut Jožef Štefan

glavni kriterij

broj SCI publikacija : broj zaposlenih

mogućnost uvida u rangiranje po:

ukupnom broju publikacija

broju SCI publikacija

odnosima jednih i drugih

Webometrics

Centar za dokumentaciju i istraživanje, Madrid

broj on-line publikacija i citiranja linkova
na stranice ustanove

(tražilice)

Webometrics

fokus : otvorenost novim tehnologijama

+

slobodnom pristupu /Open Access/

(=/= usko znanstveni aspekt)

Webometrics

+

metodologija G - faktora

broji samo pristupe s drugih sveučilišnih webova

(= indikator popularnosti i važnosti među
inciranima)

Webometrics

ekstenzivna recenzija sveučilišta na osnovu njegovih web stranica

“nodalnost” pojedinog web sitea u “mreži” sveučilišta

Newsweek (2006)

“100 globalno najboljih sveučilišta”

kombiniranje metodologije

Shanghai Jiaotong + THES

Newsweek (2006)

50% Shanghai Jiaotong

- visoko citirani istraživači u raznim znanostima
 - broj članaka objavljenih u *Nature* i *Science*
 - broj članaka ISI Social Science / AHCI

Newsweek (2006)

40% THES

- postotak međunarodnog osoblja
- postotak međunarodnih studenata/ica
- broj citata prema broju osoblja (ISI)
- broj studenata/ica prema broju osoblja

Newsweek (2006)

10%

broj knjiga u sveučilišnim knjižnicama

Iskustva

nema idealnih kriterija rangiranja

**bilo koji kriterij je bolji od potpunog
izostanka kriterija**

svaki je pristup za nešto indikativan

svaki pristup može služiti poboljšanju

Korisni linkovi:

Research Assessment Exercise (RAE) 2001

<http://www.hero.ac.uk/rae>

Research Assessment Exercise (RAE) 2008

<http://www.rae.ac.uk/>

Shanghai Jiaotong University Ranking

<http://ed.sjtu.edu.cn/ranking.htm>

Korisni linkovi:

Times Higher Education Supplement Ranking

<http://www.thes.co.uk/worldrankings/>

European Commission Ranking

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/indicators/docs/3rd_report_snaps10.pdf

Institut Jožef Štefan

<http://ai.ijs.si/mezi/iassatena/shanghai-relative.html>

Korisni linkovi:

Webometrics

<http://www.webometrics.info/contact.html>

Newsweek Ranking (2006)

<http://www.msnbc.msn.com/id/14321230/site/newsweek/>